

P.I. Zuid-Oost, locatie Ter Peel
P.I. voor vrouwen
en
P.I. voor mannen

Jaarverslag 2020 van de Commissie van Toezicht

"Wind tegen"

*Vaak heeft onze doelgroep, gedetineerde vrouwen,
de wind tegen gehad op diverse fronten in hun leven.
Onze inzet en bijdrage is erop gericht dat aan het eind van de detentie, met opgeheven hoofd,
de handen in de zij en met trots, uiteindelijk de wind kan keren.
Daaraan hebben vele handen van personeel bijgedragen.
Elke afdeling, elke ondersteunende dienst is erop gericht
om de betreffende vrouw nooit meer te ontmoeten in detentie.
Hierin slagen we niet altijd de eerste keer,
maar de tweede poging zal er niet minder om zijn.*

P.I. Zuid-Oost Directie, locatie Ter Peel

Inhoud	
1.1 Inrichting	4
1.2 De Commissie van Toezicht	4
2. Cijfers	5
3. De toezichhoudende taak	6
4. De adviestaak	7
5. De bemiddelingstaak	8
6. De rechtsprekende taak	8
7. Overige vermeldenswaardige gebeurtenissen	14
8. Algemene conclusie ten behoeve van NPM- jaarverslag	14
Bijlage 1: managementoverzicht uit KLAVER Ter Peel	16

1.1 Inrichting

De Penitentiaire Inrichting Ter Peel vormt samen met de Penitentiaire Inrichting Roermond te Roermond de Penitentiaire Inrichtingen Zuid-Oost.

De Penitentiaire Inrichting Ter Peel is in april 1976 begonnen als strafinrichting voor mannelijke gedetineerden. In 1987 werd het een halfopen gevangenis voor vrouwen. Vanaf 1997 ontwikkelde de gevangenis zich tot een inrichting met alle regimes. Sinds 26 mei 2014 verblijven er ook mannen. De vrouweninrichting is gehuisvest in het oude klooster en de nieuwbouw van 1997 en heeft de volgende regimes:

- een Huis van Bewaring (HvB) met een capaciteit van 87 plaatsen (waarvan 19 als Extra Zorg Voorziening);
- een gevangenis met 118 plaatsen (waarvan 21 voor arrestanten)
- een Beperkt Beveiligde Inrichting met 7 plaatsen;
- een Zeer Beperkt Beveiligde Inrichting met 9 plaatsen;
- een voorziening voor Moeder en Kind met 5 plaatsen.

De mannelijk gedetineerden zijn geplaatst in de Flex capaciteit.

In verband met de uitbraak van Covid-19 en de landelijke maatregelen die hierna zijn uitgevaardigd door de regering en de Dienst justitiële Inrichtingen (DJI) is met name de bezetting van de Flex capaciteit niet ten volle benut.

De Flexcapaciteit van 72 plaatsen is als volgt bezet:

- Zeer Beperkt Beveiligde Inrichting tot 1 januari 2021: 48 plaatsen. Deze voorziening heeft tot 1 april 2020 gefunctioneerd als een Zeer Beperkt Beveiligde Inrichting met 48 plaatsen. De meeste gedetineerden met een Z.B.B.I. status in de Flex zijn in maart 2020 naar huis gegaan met een elektronische controleband. De overigen zijn teruggeplaatst in het gesloten regime. Hiermee is aan de plaatsing van deze groep gedetineerden voortijdig een eind gekomen.
- Noodcapaciteit voor jong volwassen gedetineerden tot 1 maart 2020: 24 plaatsen, waarvan 14 bezet.
- Gevangenis voor zelfmelders/kortgeplaatsten: vanaf 1 juni 2020: 48 plaatsen.

Er is een verbouwing gepland voor de overige cellen.

In totaal kunnen in Ter Peel 298 gedetineerden worden gehuisvest.

1.2 De Commissie van Toezicht

Dit jaar maken van de commissie deel uit:

- mw. mr. S. van Lokven, rechter bij de rechtbank Oost Brabant te Den Bosch, voorzitter sinds 1.12.2018
- mw. mr. A.J.D.D. Burhenne, advocaat, lid sinds 12.01.2011, tevens plaatsvervangend voorzitter
- mw. I.C.P. van Kempen, directeur/eigenaar Kempen Communicatie, lid sinds 1.03.2015
- dhr. E.W.J. Hulshof, voorheen Ombudsman Hogeschool Arnhem en Nijmegen en eigenaar eigen bedrijf, lid sinds 01.08.2016
- mw. M.H.P.C. Claassens, Wijkcoördinator Sociaal Domein - Gemeente Venlo, lid sinds 01.09.2016
- dhr. J.L.M. Hendrikx, Geneesheer Directeur, lid bestuursteam en verantwoordelijk voor kwaliteit en veiligheid, Vincent van Gogh te Venray, lid sinds 28.06.2019

- dhr. A.L. Messchaert, huisarts en: medisch adviseur van de Stichting Bootvluchtelingen (Lesbos), lid sinds 28.06.2019 tot 01.06.2020
- dhr. T.H. Bergmans, voorheen verpleegkundige en vertrouwenspersoon, lid sinds 28.06.2019
- G.G. Dirks, stafjurist bij de Rechtbank Oost-Brabant, lid sinds 01.01.2020 en
- dhr. V.C.E.J. de Jong, huisarts, lid sinds 01.05.2020.

Dit jaar is op 1 juni 2020 afscheid genomen van dhr. Messchaert. Via het interne netwerk is een nieuwe arts gevonden om de leeggekomen plaats op te vullen te weten dhr. De Jong, die vanaf 1 mei 2020 is benoemd. De voorzitter heeft aangekondigd dat zij begin 2021 noodgedwongen met haar werkzaamheden voor de Commissie van Toezicht zal stoppen.

De vacature is bekend gemaakt op de site van het Kenniscentrum en op Intro van de rechtbanken Limburg, Oost-Brabant en Gelderland.

Het secretariaat bestaat uit mw. P. van Kaam-Wolfswinkel.

De administratieve ondersteuning van de commissie van toezicht is verzorgd door mw. M.H.G.M. Grubben, mw. M.P.M. Defaux en mw. M.C.H. van Bree.

Het secretariaat van de Commissie van Toezicht is gevestigd in de rechtbank Limburg, locatie Roermond, Willem II Singel 67, 6041 HR Roermond.

Deskundigheidsbevordering

Op 29 februari 2020 heeft een gedeelte van de commissie van toezicht een bezoek gebracht aan het Detentiecentrum Schiphol.

De leden hebben kennisgenomen van de wetwijziging genoemd in de Veegwet, die per 1 januari 2021 in gaat en de nieuwe wet Straffen en Belonen, die zal ingaan op 1 mei 2021, maar ook nu al gevolgen heeft voor de gedetineerden. Daarnaast zijn de wijzigingen in het Dagprogramma Beveiliging en Toezicht op Maat, die zijn ingegaan op 1 oktober 2020 besproken met de directie.

De jurisprudentie van de Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) is ter kennisname gesteld aan de leden.

Tijdens vergaderingen zijn deskundigen van de P.I. ingegaan op vragen van de leden.

Twee leden van de commissie hebben zich opgegeven voor de e-learning introductietraining (nieuwe leden en secretarissen CvT's via opleidingsinstituut DJI.

Helaas is de landelijke dag voor de Commissies van Toezicht dit jaar niet doorggegaan.

2. Cijfers

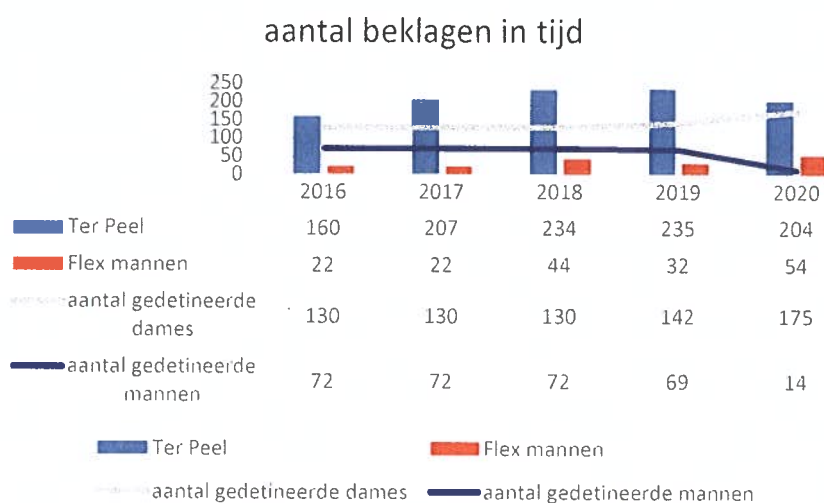
Aantal fysieke beklagzittingen:	13 (waarvan 4 bij de Flex)
Aantal klachten:	258 (waarvan 54 van de mannen)
Aantal bezette detentieplaatsen per 1 juli 2020:	
(Z)BBI	13
Huis van Bewaring	78
Gevangenis	84

Per 1 juli 2020 waren 14 gedetineerde mannen geplaatst in de Flexcapaciteit gehuisvest, per 31 december 2020 waren dit er 33.

Het hoofd medische dienst heeft gemeld dat in 2020 geen overzicht is bijgehouden van ingediende medische klachten.

Contacten met Gedeco: geen (door Corona).

Aantal klachten in voorgaande jaren:

3. De toezichthoudende taak

Overlegstructuur:

Normaal gesproken overlegt de commissie elke tweede dinsdag van de maand - met uitzondering van de maand juli – op locatie met de plaatsvervangend vestigingsdirecteur van de inrichting. Dit jaar is in de maanden januari, februari, juni, augustus, september, oktober en november op locatie vergaderd, waarbij wordt opgemerkt dat de laatste twee vergaderingen door een deel van de leden via een Zoom of Skype for businessverbinding heeft plaatsgevonden. De laatste vergadering van het jaar is volledig digitaal geweest. De verbindingen lieten regelmatig te wensen over, omdat het contact slecht was, of omdat de verbinding niet tot stand kon komen.

In de overige maanden zijn de vergaderstukken op de Samenwerkruimte geplaatst. De leden konden schriftelijk reageren, waarna de voorzitter met de directie overleg heeft gevoerd.

Van de zijde van de directie heeft steeds een van de plaatsvervangende vestigingsdirecteuren, te weten mw. C. Wijnhoven en dhr. L. Schreurs de vergadering bijgewoond. Daarnaast is de vestigingsdirecteur dhr. mr. A. de Korte bij diverse vergaderingen aangeschoven.

Daarnaast heeft de (plv.) vestigingsdirecteur ook zeer regelmatig telefonisch contact opgenomen met de voorzitter of de plv. voorzitter over de stand van zaken in de P.I. zeker in relatie tot de maatregelen die moesten worden genomen ter voorkoming van de besmetting met het Covid-19 virus.

Na oktober 2020 heeft de directie de nieuwsbrieven voor het personeel met de commissie gedeeld om de leden op de hoogte te stellen van diverse getroffen maatregelen.

De vergadering verloopt volgens een vaste agenda:

- Opening van de vergadering.
- Het verslag van de vorige vergadering.
- Bespreking actiepuntenlijst.
- Ingekomen post en mededelingen.
- Het verslag van de maandcommissarissen.
- Het verslag van de beklagcommissie.

Het verslag van de directie.
Rondvraag.
Sluiting.

Daarnaast komen specifieke onderwerpen aan de orde en worden medewerkers/deskundigen uit de P.I. uitgenodigd om over specifieke onderwerpen te praten.

Het hoofd medische dienst was in december 2019 uitgenodigd om de voortgang te bespreken in de wijze van afhandeling van de medische klachten. Omdat zij niet langer werkzaam is bij de P.I. en de opvolging lang op zich heeft laten wachten, en door de problemen met het niet fysiek kunnen vergaderen is in 2020 niet met het hoofd medische dienst gesproken. Deze is uitgenodigd om in januari 2021 nadere uitleg te geven.

Op 1 april 2020 stond een bijeenkomst gepland om te spreken over het nieuwe beleid voor de plaatsing van moeders met kinderen in de P.I. Deze bijeenkomst is verplaatst naar 2021 op een moment dat het weer veilig is om bijeen te kunnen vergaderen.

Een medewerker zou uitleg geven over de wijzigingen in het basis- en plusprogramma per 1 oktober 2020 en de nieuwe Wet Straffen en Beschermen die op 1 mei 2021 ingaat. In verband met de aanscherping van de maatregelen kon de voorlichting in persoon niet doorgaan. De commissie heeft schriftelijk kennis genomen de voorlichtingsstukken.

Andere zaken die besproken zijn onder andere:

- De plaatsing van jong gedetineerden met een leeftijd tussen de 18 en 22 jaar, die eind november 2019 zijn geplaatst in de Flex.
- Het moeder en kind huis en de voorwaarden om aldaar geplaatst te worden.
- De voorwaarden voor plaatsing in het Klooster.
- De maatregelen die binnen de P.I. zijn genomen om de verspreiding van het Covid-19 virus tegen te gaan als ook de effecten van de maatregelen op de gedetineerden.

Kort na de plaatsing van jongvolwassenen in de Flex die een jeugddetentie moesten uitzitten, heeft op 23 december 2019 een interview plaatsgevonden door de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) met twee leden van de Commissie van Toezicht. De IGJ had meerdere interviews gepland op deze dag (met de piw-ers, de directie, de jeugdigen die geplaatst waren, etc.). Tijdens het interview stond de kritiek op de plaatsing van de jeugdigen in de Flex centraal: de Flex (en ook de P.I. Zuid-Oost) is nooit een JJI geweest, de medewerkers zijn niet bekend met de BJJl noch met jeugdigen, etc. Er zou een terugkoppeling van dit gesprek plaatsvinden vanuit de IGJ, maar deze heeft nooit plaatsgevonden. Vanuit de Commissie van Toezicht is hier in 2020 niet meer achteraan gegaan omdat er in 2020 nauwelijks nog jeugdigen geplaatst werden in de Flex en per april 2020 deze mogelijkheid in het geheel niet meer benut was. De vragen vanuit de IGJ getuigden van een kritische blik richting de directie van de P.I., terwijl de Commissie van Toezicht juist de indruk had dat de directie ook voor een voldongen feit was geplaatst door onverwacht bericht te hebben ontvangen over de plaatsing van de jongvolwassenen in de Flex. Alhoewel de Commissie van Toezicht de kritische noten op de plaatsing van jongeren die onder het adolescentenrecht vallen deelde, bestond niet de indruk dat de directie dan wel het personeel hierover een verwijt te maken viel.

De onderlinge samenwerking binnen de commissie was goed. De samenwerking en communicatie met de directie was eveneens prettig, open en constructief, met behoud van ieders verantwoordelijkheid.

4. De adviestaak

Op 16 januari 2020 zijn twee leden bevraagd in een audit over de veiligheid van moeder en kind.

De commissie heeft in 2019 twee klachten gegrond verklaard waarbij de beslissing van de directie om een kind jonger dan 9 maanden niet langer te huisvesten in de P.I. Hierna heeft de directie in samenspraak met het Ministerie van Veiligheid en Justitie een nieuw beleidsstuk geschreven, dat met de commissie zou worden besproken in 2020. De bespreking staat nu gepland voor 2021.

Op 13 oktober 2020 zijn twee leden bevestigd in verband met de audit infectiepreventie.

5. De bemiddelingstaak

De leden van de Commissie van Toezicht (met uitzondering van de voorzitter) zijn volgens de indeling overeenkomstig het jaarrooster bij toerbeurt als maandcommissaris opgetreden. De gedetineerden kunnen via een verzoekbriefje kenbaar maken het spreekuur van de maandcommissaris te willen bezoeken. Naar aanleiding van de diverse gesprekken is er door de maandcommissaris contact opgenomen met een medewerker van de desbetreffende discipline, een penitentiair inrichting werker dan wel met de directie. Dit leidde tot een goed inzicht in de gepresenteerde problematiek. De maandcommissaris heeft steeds vaker een bemiddelende rol aangenomen, hetgeen ook effectief bleek te zijn, met name ook naar de medewerkers toe. Hiermee wordt al een voorschot genomen op de verplichte bemiddeling, zoals wordt voorzien in de Veegwet. Van de afwikkeling van de bemiddeling of tussenkomst zijn alle betrokkenen zo spoedig mogelijk, al dan niet via tussenkomst van de directie en/of de secretaris geïnformeerd. De maandcommissarissen stellen een schriftelijk verslag op en hebben van hun bevindingen verslag gedaan tijdens de eerstvolgende commissievergadering met de directie.

Daarnaast heeft de maandcommissaris op verzoek van het secretariaat in 2020 diverse gesprekken gevoerd met gedetineerden over hun klachten. Dit leidde in drie van de gevallen tot intrekking van het beklag. De maandcommissaris heeft daarnaast nog met andere gedetineerden gesproken, dan wel naar aanleiding van een sprekersbriefje, of tijdens een toevallige ontmoeting. In totaal leidde dit tot 66 gesprekken.

Anders dan normaal is de bemiddelingsronde niet altijd fysiek tot stand gekomen. Op de momenten dat bezoekers zo veel mogelijk zijn geweerd door de directie zijn door tussenkomst van de medewerkers van de P.I. telefonische contacten met de dienstdoende maandcommissaris en de gedetineerden tot stand gekomen.

Tijdens de vergaderingen van de Commissie van Toezicht hebben de maandcommissarissen in 2020 over de gesprekken met gedetineerden verslag gedaan. De gesprekken waren deels informatief van aard en hadden deels betrekking over onderwerpen waarover ook klachten zijn ingediend. De gesprekken die hebben plaatsgevonden zijn niet in het klachtenregistratiesysteem geregistreerd, maar in een verslag weergegeven. Tijdens de gesprekken met de maandcommissaris zijn de volgende onderwerpen veelvuldig aan de orde gekomen:

- *Medische dienst*
- *Bejegening*
- *Het niet voortvarend werken door de casemanager*
- *Kwijtgeraakte eigendommen na overplaatsing*
- *Ziekmelding*
- *Het dagprogramma*
- *De leveringen door de winkel*
- *De Coronamaatregelen*

6. De rechtsprekende taak

Beklag:

De zittingen van de beklagcommissie vinden plaats volgens een vooraf vastgesteld rooster, waarbij de rol van voorzitter wordt ingevuld door de voorzitter of de advocate als plaatsvervangend voorzitter van

de Commissie van Toezicht. De leden van de Commissie van Toezicht fungeerden bij toerbeurt als lid van de beklagcommissie. De secretaris van de Commissie van Toezicht, dan wel diens plaatsvervanger, is tevens als secretaris van de beklagcommissie opgetreden. Het merendeel van de klachten wordt schriftelijk afgedaan na de zitting. De zaken die kennelijk niet-ontvankelijk of kennelijk ongegrond zijn worden vooral schriftelijk afgedaan door de secretaris en de voorzitter. Inmiddels worden ook met mate mondelinge uitspraken gedaan. De zittingen zijn bijna altijd meervoudig gedaan, dat wil zeggen dat naast de voorzitter twee leden van de commissie deel uitmaken van de beklagcommissie.

Bij de zittingen van de beklagcommissie werd de directie ter zitting vertegenwoordigd door de (plaatsvervangend) directeur.

Een steeds groter aantal gedetineerden heeft zich bij de behandeling van hun beklag laten bijstaan door een advocaat.

Door de Coronamaatregelen zijn de beklagzittingen in m.i.v. 16 maart 2020 geannuleerd. In de daaropvolgende periode zijn, om geen achterstand op te bouwen, zoveel mogelijk klachten schriftelijk afgedaan. Er is een extra schriftelijke ronde gegeven, zodat de gedetineerde kon reageren op het verweer van de directie. Na ontvangst van deze reactie, werd die doorgestuurd naar de directie, waarbij nog kon worden gereageerd. Hierna werd schriftelijk uitspraak gedaan.

Na de versoepeling van de maatregelen zijn in juni, en vanaf september tot december weer fysieke beklagzittingen van start gegaan. In de meeste gevallen is gekozen om geen meervoudige zitting te laten doorgaan, om het aantal mensen van buitenaf zoveel mogelijk te beperken. De leden hopen echter zo snel mogelijk weer meervoudige zittingen te kunnen houden. In december zijn de fysieke beklagzittingen opnieuw door de directie geannuleerd.

Totaaloverzicht CvT Bureau Limburg 01-01-2020 t/m 31-12-2020 - Beklagcommissie

Inrichting	Doorloop termijnen in dagen											Beslissingen											
	Totaal instroom	Instroom klachten	Instroom gisvragen	Grief naar klacht	Totaal uitstroom	Uitstroom klachten	Uitstroom gisvragen	0-10	11-30	31-40	41-50	51-60	>60	Gegrond	Ongegrond	Deels gegrond	Overgedragen	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoning na rogatoir verzoek	Grief afgedaan
Ter Peel	204	204	0	0	230	230	0	9	45	30	23	12	111	28	54	7	3	47	88	3			2
Ter Peel Flex	54	53	1	0	12	12	0	3	3	1	1	0	4	1	2	1	2	2	2				2

De doorlooptijden zijn in vergelijking met 2019 teruggelopen van gemiddeld 90 dagen naar 70 dagen. Het aantal uitspraken dat meer dan 60 dagen op zich heeft laten wachten bedroeg 54 % van de uitspraken, hetzelfde als het voorgaande jaar. Helaas moeten we ook nu weer constateren dat het slechts in 26 % van de beklagen lukt om binnen vier weken na ontvangst van een klacht deze af te doen (in 2019 was dit 27 %). Dit heeft onder meer te maken met het feit dat er slechts een keer per maand een beklagzitting wordt gehouden. Daarnaast staan steeds vaker advocaten een gedetineerde bij, hetgeen kan leiden tot een maand (of meer) uitstel van de behandeling, omdat de raadsman op korte termijn niet beschikbaar is om de beklagzitting bij te wonen. Daarnaast heeft de extra schriftelijke reactie ronde tot gevolg dat het minimaal twee weken extra tijd kost voordat een uitspraak kan worden geschreven.

Ook bij de Flex capaciteit is ongeveer 7 procent van het aantal beklagen pas na 60 dagen afgehandeld. Dit is hetzelfde als in 2019. Dat de gemiddelde duur van afhandeling van de klachten van gedetineerden in de Flex langer duurt, heeft te maken met het feit dat deze gedetineerden dan wel rogatoir gehoord moeten worden als ze zijn overgeplaatst, dan wel dat men schriftelijk kon reageren op het verweer van de directie. Dit neemt extra tijd in beslag. De 258 klachten die in 2020 zijn 204 ontvangen van de vrouwen, respectievelijk 53 van de heren (Flex) en 1 grief, betreffen de volgende onderwerpen:

Managementoverzicht - Soorten uitspraken per categorie														
CvT Bureau Limburg - P.I. Zuid-Oost, locatie Ter Peel - Jaar: 2020	Totaal	Geground	Onground	Deels ground	Overgedragen	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek	Grief afgedaan	Niet afgeboekt in Klaver	Totaal Klachten	Totaal Grieven
													9	0
Activiteiten (arbeid)	9	1	4	0	0	0	4	0	0	0	0	0	9	0
Activiteiten (div)	4	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	4	0
Activiteiten (lucht)	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0
Activiteiten (sport)	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Bejegening	25	0	0	0	0	14	9	1	0	0	0	1	25	0
Contact buitenw (bellen)	15	3	6	0	0	0	4	1	0	0	0	1	15	0
Contact buitenw (bezoek)	10	0	4	0	0	3	2	0	0	0	0	1	10	0
Contact buitenw (post)	6	1	1	1	0	1	2	0	0	0	0	0	6	0
Controle	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2	0
DBT	6	0	2	1	0	3	0	0	0	0	0	0	6	0
Disciplinaire straf	20	2	8	1	0	0	3	1	0	0	0	5	20	0
Informatie/procedure	13	2	3	1	0	2	4	0	0	0	0	1	13	0
Ordemaatregel	11	4	0	1	0	0	6	0	0	0	0	0	11	0
Persoonlijke voorwerpen	10	0	4	0	1	2	2	0	0	0	0	1	10	0
Regime	4	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2	4	0
Rek. cour./zak- en kleedgeld	8	0	1	0	0	1	6	0	0	0	0	0	8	0
Selectie/overpl. (ext)	4	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	1	4	0
Selectie/overpl. (int)	14	2	6	0	0	0	3	0	0	0	0	3	14	0
Verlaten inrichting	7	3	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	7	0
Verzorging (div)	5	2	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	5	0
Verzorging (godsd., levens.)	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Verzorging (medische)	16	2	1	0	1	3	7	0	0	0	0	2	16	0
Verzorging (persoonlijke)	11	1	0	0	0	1	7	0	0	0	0	2	11	0
Totaal	204	25	41	5	3	37	65	3	0	0	0	25	11	0

Het aantal klachten bij de vrouwen is verminderd met 39. Een oorzaak kan zijn dat in verband met de Coronamaatregelen tijdelijk minder vrouwen zijn gedetineerd.

In verband met de onmogelijkheid dat er fysiek bezoek mocht plaatsvinden tijdens de diverse door de regering opgelegde lockdowns heeft de P.I. de gedetineerden in de gelegenheid gesteld via een Skypeverbinding contact te hebben met het thuisfront. Omdat dit contact niet altijd probleemloos verliep zijn hierover diverse klachten ingediend. Omdat de problemen niet aan te rekenen zijn aan de directeur en geen beslissing van de directeur betreffen zijn de klachten meestal niet-ontvankelijk verklaard.

Daarnaast blijven het aantal medische klachten onverminderd hoog. De commissie heeft er ook dit jaar voor gekozen de medische klachten niet zonder meer over te dragen aan de medische dienst, gelet op de ervaringen met de afhandeling hiervan in de voorgaande jaren. Hierdoor kon de commissie beter vinger aan de pols houden of de toegezegde verbeteringen zouden worden uitgevoerd.

Managementoverzicht - Soorten uitspraken per categorie													
CvT Bureau Limburg - P.I. Zuid-Oost, locatie Ter Peel Flex - Jaar: 2020	Totaal	Ongegrond	Deels gegrond	Overgedragen	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek	Grief afgedaan	Niet afgeboekt in Klaver	Totaal Klachten	Totaal Grievens
Activiteiten (div)	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0
Activiteiten (sport)	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	0
Compensatie	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Contact buitenw (bezoek)	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	7	0
DBT	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Eisen Verblijfsruimte	7	0	0	0	0	1	0	0	0	0	6	7	0
Informatie/procedure	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
Ordemaatregel	5	2	0	1	1	0	0	0	0	0	0	5	0
Persoonlijke voorwerpen	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Regime	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
Rek. cour./zak- en kleedgeld	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
Rogatoir verzoek	2	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2	0
Selectie/overpl. (ext)	2	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2	0
Verzorging (godsd., levens.)	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	6	0
Verzorging (medische)	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Verzorging (persoonlijke)	8	0	0	0	0	1	0	0	0	0	7	8	0
Totaal	54	2	0	2	2	4	0	0	1	0	42	8	1

Bij de mannen is het aantal klachten met 68 % toegenomen ten opzichte van vorig jaar. Dit wordt met name veroorzaakt door de klachten die in november en december 2020 zijn ingediend door een aantal zelfmelders die de faciliteiten van de Flex capaciteit ondermaats vinden. Een klager is verantwoordelijk voor 22 klachten.

Door de mannen in die in het ZBBI regime zaten zijn 9 klachten ingediend tot eind maart. Het merendeel betrof klachten over opgelegde ordemaatregelen.

In het registratiesysteem Klaver dat door de Commissies van Toezicht wordt gehanteerd, worden de ingekomen verzoeken voor rogatoir horen ook als binnengekomen klacht geregistreerd. In het verslagjaar zijn er dat 0 (in 2019 waren dit er 4) voor de vrouwen en 2 (ten opzichte van 6 vorig jaar) voor de mannen geweest.

De beklagcommissie heeft vijftien verzoeken gedaan om een gedetineerde rogatoir te horen. Helaas heeft de behandeling van het beklag dit jaar aanzienlijk langer geduurd, omdat er gedurende meerdere periodes in het jaar geen rogatoire verhoren konden worden afgenomen door de maatregelen die zijn getroffen door de Corona-uitbraak.

Hieronder twee voorbeelden van een gedeelte uit de beoordeling van een klacht door de klachtencommissie.

D. BEOORDELING

Klaagster klaagt erover dat geen enkele dagbesteding of activiteiten worden aangeboden sinds de uitbraak van het Coronavirus.

Door de RSJ is eerder het volgende overwogen.

"De door de overheid getroffen (landelijke) maatregelen ter bescherming van justitiabelen en het inrichtingspersoneel heeft verweerder met ingang van 14 maart 2020 landelijke maatregelen getroffen om het risico op verspreiding van het Coronavirus in de inrichtingen te verkleinen. Zo zijn bezoeken en verloven opgeschort en is de (nieuwe) instroom en uitstroom van gedetineerden zoveel mogelijk beperkt. Voor het inrichtingspersoneel gelden dezelfde RIVM-richtlijnen als voor zorgmedewerkers anders dan in ziekenhuizen, zoals het gebruik van beschermingsmiddelen. Ook worden richtlijnen van het RIVM ten aanzien van hygiëne en het houden van voldoende afstand zoveel mogelijk nageleefd.

Verder is de beroepscommissie (gelet op RSJ 22 mei 2020, R-20/6821/GV) bekend dat vanuit de DJI een centraal crisisteam is opgericht dat intensief contact onderhoudt met onder meer het RIVM en iedere week meermaals direct rapporteert aan verweerder. Elke inrichting heeft een actieteam samengesteld dat de uitvoering van de maatregelen in elke inrichting coördineert en dat – in geval van besmettingen – nauw contact onderhoudt met de regionale GGD. Uitgangspunt is dat gedetineerden met Corona-gerelateerde klachten worden geïsoleerd in hun eigen cel. Dagprogramma's kunnen worden aangepast en nieuw binnengekomen gedetineerden worden onderworpen aan een verscherpte medische intake om te controleren op Corona-gerelateerde klachten. Daarna worden deze personen gedurende twee weken op een eenpersoonscel geplaatst en wordt hun gezondheid gemonitord."

De beklagrechter overweegt dat de beslissingen over het dagprogramma algemeen geldend zijn voor alle gedetineerden. Het betreft dus geen beslissing die klaagster alleen betreft. Het beklag is daarom niet-ontvankelijk.

Ten overvloede overweegt de beklagrechter dat op 14 maart 2020 het dagprogramma mogelijk niet in zijn totaliteit door kon gaan. Echter van de directie kan niet verwacht worden dat alle richtlijnen ter voorkoming van het Coronavirus daags na de door de regering opgelegde landelijke maatregelen kunnen worden geïmplementeerd. Door de directie is verklaard dat men steeds in de gelegenheid is gesteld te luchten, sporten, naar de bibliotheek en naar de arbeid te gaan, waarbij is opgemerkt dat voor enkele onderdelen niet de normale tijdsduur kon worden gewaarborgd. De beklagrechter vindt dat de directie voldoende zorg heeft gedragen dat de rechten van de gedetineerden niet zijn geschonden.

E. BESLISSING

De alleensprekende beklagrechter verklaart het klaagschrift niet-ontvankelijk.

D. De beoordeling

Uit artikel 60 van de Penitentiaire beginselenwet (Pbw) blijkt dat een gedetineerde beklag kan doen over een hem betreffende door of namens de directeur genomen beslissing. Met een beslissing als bedoeld in het eerste lid wordt gelijkgesteld een verzuim of weigering om te beslissen. Het nemen van een beslissing wordt geacht te zijn verzuimd of te zijn geweigerd indien niet binnen de wettelijke of bij het ontbreken hiervan, binnen een redelijke termijn en beslissing wordt genomen.

De beklagrechter overweegt het volgende.

Klaagster stelt dat zij in september 2019 een verzoek heeft ingediend om tijdens detentie een geregistreerd partnerschap aan te gaan met haar partner die eveneens gedetineerd is. Klaagster vindt dat in de P.I. onvoldoende voortvarend gehandeld is om haar verzoek ten uitvoer te brengen. Hiertegen heeft ze beklag ingediend dat is geregistreerd met kenmerk TP 2020-000045.

Volgens jurisprudentie van de RSJ dient vooropgesteld te worden dat de Penitentiaire beginselenwet (Pbw) niet in de weg staat aan het sluiten van een huwelijk. Wel dient verlofverlening hiervoor te worden beoordeeld aan de hand van de criteria van de Regeling Tijdelijk verlaten van de Inrichting (hierna de Regeling). Indien klaagster voor verlof niet in aanmerking komt, kan een huwelijk ook buiten haar aanwezigheid ("met de handschoen") worden gesloten. Waar gesproken wordt over huwelijk geldt dat ook voor het aangaan van geregistreerd partnerschap. De vraag is dus niet of klaagster geregistreerd partnerschap mag aangaan, maar of haar hiervoor verlof dient te worden verleend.

In artikel 21 van de Regeling is bepaald dat incidenteel verlof kan worden verleend voor het bijwonen van gebeurtenissen in de persoonlijke sfeer van de gedetineerde, waarbij zijn aanwezigheid noodzakelijk is. In de artikelen 22 tot en met 31 van de Regeling staan de situaties beschreven waarbij incidenteel verlof verleend kan worden. Trouwen buiten de inrichting/aangaan van geregistreerd partnerschap staat hierbij niet vermeld. De opsomming van situaties is, gezien de toelichting op artikel 21 van de Regeling, niet limitatief bedoeld. De beroepscommissie is van oordeel dat op zich het sluiten van een huwelijk/aangaan van geregistreerd partnerschap is aan te merken als een gebeurtenis waarbij een gedetineerde, indien enigszins mogelijk en verantwoord, aanwezig moet kunnen zijn. Dit geldt zeker indien de huwelijksluiting/aangaan van geregistreerd partnerschap in een justitiële inrichting plaatsvindt.

In haar klaagschrift van 2 april 2020 stelt klagster dat haar is geweigerd om een geregistreerd partnerschap aan te gaan. Uit het verweer blijkt dat de beslissing door de directie is aangehouden, na een negatief advies van het MDO van 7 april 2020. De partner van klagster verblijft in een P.I. met een hoger beveiligingsniveau dan klagster zelf. Volgens het MDO verdient daarom de voorkeur dat de ceremonie plaats zal vinden in de P.I. Sittard. De beklagrechtster overweegt dat uit het verweer niet kan worden opgemaakt dat dit hogere beveiligingsniveau ook voor de partner van klager van noodzakelijk is. Het beveiligingsniveau van de P.I. geeft aan, dat er zwaardere eisen worden gesteld aan de inrichting zelf, om gedetineerden die een hoog/hoger beveiligingsniveau dan gebruikelijk hebben te kunnen opvangen. De beklagrechtster is dan ook van oordeel dat deze grond om de ceremonie niet in de P.I. Ter Peel te kunnen laten plaatsvinden onvoldoende is gemotiveerd en dus de beslissing niet kan dragen.

De beklagrechtster overweegt verder dat uit de stukken die zijn overgelegd inzake het beklag TP 2020-000045 is gebleken dat op 14 februari 2020 een kopie is ontvangen van het ID van de partner van klagster.

Omdat beide partners gedetineerd zijn is het niet mogelijk om het geregistreerd partnerschap aan te gaan in een gemeentehuis tenzij er mogelijkheden zijn voor verlof voor beide partners. Een andere mogelijkheid is de ceremonie plaats te laten vinden in één van de twee P.I.'s. In beide gevallen dienen beide directeuren van de P.I.'s een beslissing te nemen op welke wijze men kan meewerken. Dit verzoek wordt eerst behandeld in het MDO. Uit het verweer van de directie blijkt dat het verzoek van klagster in februari 2020 in behandeling is genomen en dat de stukken zijn doorgezonden naar de gemeente Sevenum. De beklagrechtster overweegt dat door het doorzenden van de stukken naar de gemeente zij impliciet heeft geoordeeld dat de directie niet verwacht dat het aangaan van het geregistreerd partnerschap in de P.I. Ter Peel tot problemen zal leiden.

Op 5 maart 2020 heeft de gemeente laten weten dat in mei 2020 het geregistreerd partnerschap zou kunnen worden gesloten.

De beklagrechtster is van oordeel dat men gelet op de eerdergenoemde informatie de opmerking dat nog niet op het verzoek van klagster kon worden beslist niet redelijk en billijk is. De informatie over het beveiligingsniveau van beide P.I.'s was immers al langer bekend. Daarnaast was men al vanaf september 2019 bezig met de planning van het gebeuren. De beklagrechtster is dan ook van oordeel dat het beklag gegrond is.

Ook overweegt de beklagrechtster dat de beslissing van de directeur van de P.I. Ter Peel niet afhankelijk is van de beslissing van de directeur van de P.I. Sittard. Dat men met elkaar in overleg diende te gaan over het verlof doet hier niet aan af. Ook de opmerking dat door de uitbraak van het Coronavirus in maart 2020 nog geen beslissing kon worden genomen doet niet ter zake.

De beklagrechtster overweegt vervolgens dat uit het proces-verbaal van het rogatoir horen blijkt dat de relatie tussen klagster en haar partner inmiddels is verbroken. Daarnaast is klagster overgeplaatst naar een andere P.I.

Nu de gevolgen van het niet/te laat nemen van een beslissing niet meer ongedaan kunnen worden gemaakt komt klagster een tegemoetkoming toe van € 50,--.

Beroep:

Bij de Flex is tegen twee uitspraken van de beklagcommissie beroep aangetekend door de mannen.

Bij de vrouwen is in 2020 door hen zelf vijftien keer beroep ingesteld. Een beroep is ingetrokken. IN de overige veertien beroepen is nog geen uitspraak van de RSJ ontvangen.

De directie heeft drie keer beroep ingesteld bij gegronde klachten van dames. Ook in deze klachten moet het beroep nog behandeld worden.

In 2020 heeft de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming geen uitspraken gedaan over klachten die in 2020 zijn ingediend. Er zijn wel uitspraken ontvangen over beroepen tegen

uitspraken door de beklagcommissie uit 2019. Drie beroepen zijn ingetrokken, een beroep is gegrond verklaard en drie ongegrond. In de overige beklagen moet de RSJ nog een uitspraak doen.

7. Overige vermeldenswaardige gebeurtenissen

In de voorgaande jaren is jaarlijks contact geweest met het hoofd van de medische dienst over het aantal medisch inhoudelijke klachten en de afhandeling daarvan door de medische dienst. De registratie van deze klachten was een punt van zorg. De commissie heeft in 2017 al geadviseerd op welke wijze de registratie dient plaats te vinden. Het is dan ook een groot punt van zorg dat in 2020 geen gegevens zijn geregistreerd. De commissie van toezicht is dan ook niet in staat haar toezichthoudende taak in deze goed te kunnen vervullen.

De commissie heeft zelf de medische klachten geregistreerd en indien het ging om inhoudelijke klachten, deze ter behandeling doorgezonden naar het hoofd medische dienst. Het is niet duidelijk of het hoofd deze klachten daadwerkelijk in behandeling heeft genomen en wat het resultaat hiervan is geweest. De commissie zal in 2021 met grotere regelmaat het hoofd bevragen naar het aantal klachten en de afhandeling daarvan, zodat het toezicht adequaat kan plaatsvinden.

De plotselinge plaatsing van 12 jongvolwassenen eind december 2019 in de Flexcap heeft de P.I. verrast. De voorzieningen voor deze jongvolwassenen waren minimaal. Dit is niet zozeer aan de directie te verwijten, maar aan DJI, die ervoor heeft gekozen op een zeer korte termijn, met nauwelijks tijd op voorbereiding, deze groep te plaatsen. Op 1 maart 2020 is aan deze plaatsing een eind gekomen.

Zoals al eerder naar voren is gekomen heeft 2020 zich gekenmerkt door allerlei inperkingen door de uitbraak van het Covid-19 virus en de daaropvolgende maatregelen om het virus in te perken. Ook in Ter Peel zijn gedetineerden besmet geraakt met het virus. Gelukkig heeft dit niet geleid tot een grootschalige uitbraak onder de gedetineerden. De directeur heeft over een dunne lijn gelopen waarbij veiligheid en vrijheden op gespannen voet met elkaar hebben gestaan. De commissie is steeds op de hoogte gehouden van de situatie binnen de P.I.

Van diverse gedetineerden zijn klachten ontvangen. Het ging hierbij om de duur van de quarantaine, de hoeveelheid gedetineerden die naar aanleiding van een besmetting in quarantaine moesten, het gemis aan bezoek, de problemen met Skype (dat is ingezet ter vervanging van bezoek), het niet (voldoende) gebruiken van beschermende middelen door het personeel, het niet door kunnen gaan van fasering en verlof. Op de momenten dat de maandcommissarissen de inrichting hebben bezocht was de sfeer binnen de inrichting goed en is het belang van alle genomen beperkingen wel ondersteund door de gedetineerden.

8. Algemene conclusie ten behoeve van NPM- jaarverslag

In het algemeen is de commissie van toezicht tevreden over de omstandigheden waarin de gedetineerden zich bevinden. De rechten van gedetineerden worden gewaarborgd.

Na ontvangst van de beklagen over gedetineerden met kinderen heeft de directie besloten de beleidsnota Kids in Detentie opnieuw onder de loep te nemen. Het geplande overleg over de nota is niet tot stand gekomen en is verplaatst naar het voorjaar van 2021.

De commissie van toezicht heeft het hoofd medische dienst verzocht aan te geven hoeveel medische klachten er zijn ontvangen in 2020 en hoe deze zijn afgehandeld, teneinde dit vermelden in het jaarverslag. Helaas heeft de commissie te horen gekregen dat in 2020 geen cijfers zijn bijgehouden. De commissie is van oordeel dat het hoofd medische dienst en daarmee ook de directeur ernstig tekort heeft geschoten in hun informatieplicht. In 2021 zal daarom extra aandacht worden geschonken aan de afhandeling van medische klachten.

In 2018 heeft is op verzoek van de Klankbordgroep in samenspraak met de Dienst Justitiële Inrichtingen een digitale Samenwerkruimte ingericht ten behoeve van alle commissies van toezicht. In verband met de invoering van de Algemene verordening gegevensbescherming per 25 mei 2020 dient de commissie van toezicht nog meer dan voorheen voorzichtig te zijn met de gegevens van gedetineerden, die onder meer worden gedeeld in de vergaderstukken en stukken van de beklagzitting. Het gebruik van de eigen computer, alsook een onbeveiligde e-mail is uit den boze. Het is de bedoeling dat men alleen nog digitaal kennis neemt van alle stukken, ook van de beklagzittingen, zodat er geen dataleaks meer zullen plaatsvinden.

De commissie van toezicht omarmt in principe het digitale werken en heeft gedurende een half jaar getracht te werken met de elektronische samenwerkruimte. De leden werden ook dit jaar geconfronteerd met hardnekkige problemen met onder andere het inloggen op de site, zowel thuis als in de P.I. Een ander probleem bleek de bereikbaarheid in de P.I. Inloggen op het interne netwerk van de P.I. bleek niet te lukken, Een WIFI verbinding maken was niet altijd mogelijk. Hierdoor wordt het werken met de samenwerkruimte gefrustreerd. Daarnaast beschikten niet alle leden over een laptop of een I-pad, zodat de stukken wel thuis voorbereid konden worden, maar er tijdens de vergadering of beklagzitting een papieren versie nodig was. Daarom heeft de secretaris enige tijd de vergaderstukken/stukken voor de beklagzitting ook meegenomen, zodat er de vergadering en beklagzittingen te allen tijde doorgang konden vinden. Uiteindelijk heeft de commissie besloten om geen gebruik meer te maken van de samenwerkruimte totdat alle problemen zijn verholpen.

De commissie is van oordeel dat DJI tekort is geschoten met dit project. De samenwerkruimte is niet gebruiksvriendelijk en slecht bereikbaar. E is niet voldoende voorzien in de randvoorwaarden, zoals het ter beschikking stellen van een I-pad en een veilig e-mail adres. De commissie hoopt van harte dat deze hordes zo snel mogelijk worden verholpen.

Door de diverse lockdowns heeft de commissie in maart 2020 toch weer gebruik gemaakt van de samenwerkruimte om kennis te nemen van vergaderstukken. Reacties op deze stukken zijn gedeeld in de samenwerkruimte, zodat men veilig met elkaar van gedachten kon wisselen.

Daarnaast is de commissie verheugd dat de lang aangekondigde verhoging van de vacatiegelden eindelijk is geregeld met ingang van 1 januari 2020.

De commissieleden zijn benieuwd naar de gevolgen van de inwerkingtreding van de Veegwet per 1 januari 2021, met name naar het tijdsbestek die de bemiddelingen zullen vergen en of te is in te passen naast hun normale werkzaamheden.

Dit verslag is vastgesteld ter vergadering van de commissie van toezicht op 26 januari 2021 en ondertekend door de voorzitter.

P. van Kaam-Wolfswinkel

mr. S. van Lokven

De secretaris kan het verslag niet mede ondertekenen.

Bijlage 1: managementoverzicht uit KLAVER Ter Peel

CvT Bureau Limburg - P.I. Zuid-Oost, locatie Ter Peel

2020	begin voorraad	totaal instroom	instroom klacht	instroom gnef	grief naar klacht	Uitstroom											end voorraad					
						totaal uitstroom	uitstroom klacht	uitstroom gnef	doorlooptijd	gegrond	ongeground	deels gegrond	overgedragen	niet ontvankelijk	ingevochten	ingevochten na bemiddelen		ingevochten ter zitting	afdoening na regulator verzoek	grief afgedaan		
januari	53	15	16	0	0	20	20	0	29				1		19							49
februari	49	11	11	0	0	34	34	0	81	2	10	1		10	11							26
maart	26	13	13	0	0	13	13	0	61	3	2	1		2	5							26
1e kwartaal	53	40	40	0	0	67	67	0	57	5	12	2	1	12	35							26
april	26	27	27	0	0	8	8	0	28		4			3	1							45
mei	45	12	12	0	0	17	17	0	51	2	8		1	2	3	1						40
juni	40	18	18	0	0	15	15	0	72	1	5	1	1	5	2							43
2e kwartaal	26	57	57	0	0	40	40	0	50	3	17	1	2	10	6	1						43
juli	43	34	34	0	0	21	21	0	40	5	2	1		4	8	1						56
augustus	56	38	38	0	0	12	12	0	77		3	2		5	2							82
september	82	7	7	0	0	44	44	0	65	7	6			5	26							45
3e kwartaal	43	79	79	0	0	77	77	0	61	12	11	3		14	36	1						45
oktober	45	12	12	0	0	10	10	0	72					2	7	1						47
november	47	13	13	0	0	3	3	0	137		3											57
december	57	3	3	0	0	33	33	0	129	8	11	1		9	4							27
4e kwartaal	45	28	28	0	0	46	46	0	113	8	14	1		11	11	1						27
Totaal	53	204	204	0	0	230	230	0	70	28	54	7	3	47	88	3						27

CvT Bureau Limburg - P.I. Zuid-Oost, locatie Ter Peel Flex

2020	begin voorraad	totaal instroom	instroom klacht	instroom gnef	grief naar klacht	Uitstroom											end voorraad					
						totaal uitstroom	uitstroom klacht	uitstroom gnef	doorlooptijd	gegrond	ongeground	deels gegrond	overgedragen	niet ontvankelijk	ingevochten	ingevochten na bemiddelen		ingevochten ter zitting	afdoening na regulator verzoek	grief afgedaan		
januari	3	1	1	0	0	6	3	0														4
februari	4	1	1	0	0	2	2	0	143			1									1	3
maart	3	5	5	0	0	3	3	0	36					1	1						1	5
1e kwartaal	3	7	7	0	0	5	5	0	50			1		1	1						2	5
april	5	1	1	0	0	2	2	0	9		1		1									4
mei	4	0	0	0	0	1	1	0	45		1											3
juni	3	0	0	0	0	0	0	0														3
2e kwartaal	5	1	1	0	0	3	3	0	29		2		1									3
juli	3	0	0	0	0	1	1	0	147	1												2
augustus	2	0	0	0	0	0	0	0														2
september	2	2	2	0	0	0	0	0														4
3e kwartaal	3	2	2	0	0	1	1	0	147	1												4
oktober	4	0	0	0	0	0	0	0														4
november	4	3	2	1	0	0	0	0														7
december	7	41	41	0	0	3	3	0	82					1	1	1						15
4e kwartaal	4	44	43	1	0	3	3	0	88					1	1	1						15
Totaal	3	54	53	1	0	12	12	0	79	1	2	1	2	2	2	2					2	45